

کتابخانه پیوسته کواستیا

Questia Online Library

کیانوش بیاتی

از نرم افزاری خاص برای مطالعه و استفاده از منابع کتابخانه، در دسترس بودن دائمی کتب^۱، راحتی و ساده بودن کار و استفاده از منابع این کتابخانه، صرفه جویی در وقت و بهره‌وری بهتر از زمان، و اقتصادی و مقرون به صرفه بودن استفاده از خدمات این کتابخانه، از جمله امتیازات این کتابخانه است^۲. انجام خدمات و امور فنی این کتابخانه اعم از فراهم‌آوری، سازماندهی و... به عهده کتابداران متخصص است. به طور مثال، کار فراهم‌آوری و مجموعه‌سازی این کتابخانه را کتابداران متخصص و مجرب به عهده دارند. بخش فراهم‌آوری و مجموعه‌سازی این کتابخانه برای تامین منابع مورد نیاز مجموعه، با تعداد ۲۳۵ ناشر معروف دانشگاهی و غیردانشگاهی در حوزه علوم انسانی همکاری دارد و پیوسته نسبت به انتخاب و سفارش منابع اقدام می‌کند^۳. به طور بسیار خلاصه، کتابخانه کواستیا، جایی است که کاربران می‌توانند به جستجوی کتاب یا مقاله مورد نظر خود پردازند؛ متن کتاب/مقاله را مطالعه کنند؛ در کنار متن، هر جا که نیاز افتاد، یادداشت بگذارند؛ کتابشناسی منابع/مقالات مورد مطالعه را، مطابق استانداردهای موجود ایجاد کنند؛ و دست آخر همه اینها را ببرند و به متن نهایی تحقیق خود بچسبانند^۴. در ذیل اشاره کوتاهی به نحوه استفاده و جستجوی منابع در کواستیا آمده است:

چنانچه فرصت خواندن این مقاله را ندارید و یا اصولاً مایل به مطالعه آن در شکل و هیأت ذیل نیستید، مستقیماً به پایگاه اینترنتی این کتابخانه به نشانی: www.questia.com مراجعه و شخصاً با امکانات و ویژگی‌های کم‌نظیر آن آشنا شوید. در غیر این صورت، حاصل غور و بررسی به عمل آمده در پایگاه اینترنتی این کتابخانه و صفحات مختلف آن را در چند سطر ذیل مطالعه کنید. کتابخانه کواستیا از جمله بزرگترین کتابخانه‌های پیوسته (online) در دنیا است^۱. این کتابخانه دارای یکی از بزرگترین مجموعه‌های پیوسته با بیش از ۷۰ هزار کتاب و مجلات علمی و دانشگاهی تمام متن^۲ است. به عبارت دقیق‌تر، این کتابخانه دارای مجموعه‌ای شامل ۵۰۰۰۰ کتاب و ۴۰۰۰۰۰ مقاله تمام متن مجلات و روزنامه‌ها، در حوزه علوم انسانی و علوم اجتماعی (ادبیات، تاریخ، فلسفه، اقتصاد، علوم سیاسی، تعلیم و تربیت، روانشناسی، جامعه‌شناسی، مدیریت و...) است.

ماهانه حدود یک میلیون و ۲۰۰ هزار نفر، از ۱۷۰ کشور دنیا، به پایگاه اینترنتی این کتابخانه مراجعه می‌کنند. و ۲۰۰۰ کالج و دانشگاه از جمله مراکزی هستند که از خدمات این کتابخانه استفاده می‌کنند. ارائه خدمات به صورت شبانه‌روزی (۲۴ ساعته و در تمام طول هفته)، عدم نیاز به بارگذاری^۳ یا استفاده

ورود به کتابخانه:

این کتابخانه و خدمات آن به گونه‌ای طراحی شده که کاربران می‌توانند به سادگی از خدمات آن استفاده کنند و به منابع خود دست یابند^۴. کاربران می‌بایست به پایگاه اینترنتی کتابخانه کواستیا (www.questia.com) وصل شوند. سپس، در صفحه اصلی^۵ آن، با انتخاب گزینه Login - بالای صفحه، سمت راست - اسم کاربر و کلمه رمز خود را ثبت نمایند و به این ترتیب، به کتابخانه وارد شوند. صفحه‌ای که ظاهر خواهد شد، به کاربران امکان می‌دهد در میان حدود ۵۰ هزار عنوان کتاب و ۴۰ هزار مقاله موجود، به جستجو پردازند.

بخش جستجو^{۱۱}:

برای جستجو و بازیابی منابع از میان منابع موجود در این کتابخانه، ابتدا می‌توان در صفحه اصلی کتابخانه کواستیا، کلمه یا عبارت موردنظر خود را مستقیماً در کادر جستجو^{۱۱} وارد نمایند و یا گزینه Search را، در بالای صفحه انتخاب تا به بخش جستجو وارد شوند.

در اینجا کاربران می‌توانند به طرق مختلف به جستجوی منابع موردنظر خود بپردازند^{۱۲}:

اول براساس طبقه‌بندی موضوعی منابع: منابع این کتابخانه، دارای طبقه‌بندی موضوعی براساس سرعنوان‌های موضوعی کتابخانه کنگره^{۱۳} است. بنابراین کاربران می‌توانند براساس طبقه‌بندی موضوعی فوق، که منابع هم‌موضوع و مشابه را در کنار هم قرار داده و به نمایش می‌گذارد، به جستجوی کتب و مقالات موردنظر خود بپردازند.

دوم جستجوی کلیدواژه‌ای، یا عبارتی: کاربران می‌توانند براساس کلید واژه یا عبارت^{۱۴} موردنظر خود به جستجوی عنوان، نام نویسنده و موضوع کتاب یا مقالات موردنظر خود در میان ده‌ها میلیون صفحه متن بپردازند. ضمن آنکه کاربر در صفحه جستجو، می‌تواند با انتخاب گزینه‌های موجود در این صفحه یعنی: گزینه کتاب، گزینه مجلات و گزینه دایرةالمعارف‌ها، اصطلاحاً به جستجوی محدودتر یا خاص‌تر اقدام نماید.

پس از انجام جستجو، لیستی از منابع بازیابی شده به ترتیب الفبایی فهرست برگه‌ها نمایش داده می‌شود. چنانچه تعداد منابع بازیابی شده زیاد باشد، برای کاربر این امکان فراهم آمده تا با انتخاب گزینه: "Search within Results" و وارد کردن کلمه یا عبارت موردنظر خود، جستجوی خود را به شکلی باز هم جزیی‌تر در لیست منابع بازیابی شده صورت دهد.

از سویی، چون منابع در این کتابخانه براساس استانداردهای فنی کتابداری، فهرست‌نویسی و سازماندهی می‌شوند، با نمایش فهرست برگه هر یک از عناوین، کاربر قادر است علاوه بر مشاهده بخش توصیفی اثر، بخش موضوعی/تحلیلی اثر را نیز مورد مشاهده قرار دهد و در صورت نیاز با انتخاب موضوع یا موضوعات ذیل هر عنوان، باز هم جستجوی خود را محدودتر نماید.

بخش مطالعه^{۱۵}:

پس از انتخاب کتاب یا مقاله موردنظر از میان لیست منابع بازیابی شده، کاربران برای مطالعه متن کتاب/مقاله موردنظر خود به بخش مطالعه منتقل می‌شوند. در این جا کاربر می‌تواند فهرست مندرجات کتاب انتخابی خود را مشاهده کند، متن کامل کتاب و یا بخش‌های مختلف کتاب (مقدمه، نمایه، و...) را مطالعه نماید و در مورد رد یا قبول کتاب و یا تناسب یا عدم تناسب محتوای کتاب با تحقیق در دست انجام تصمیم بگیرد.

در این جا، کاربر می‌تواند صفحه به صفحه کتاب را تورق نماید یا مستقیماً به صفحه موردنظر خود برود^{۱۶}. در صورتی که کتاب مورد قبول واقع نشد، و یا به مشاهده سایر عناوین نیاز افتاد، کاربر می‌تواند با انتخاب گزینه "Search Result" فهرست بازیابی شده پیشین را دوباره مشاهده و مجدداً نسبت به انتخاب یکی دیگر از منابع بازیابی شده اقدام نماید.

وقتی کاربر متنی را مورد مطالعه قرار می‌دهد، می‌تواند هر قسمت از متن را که مناسب استفاده در تحقیق خود می‌داند، پررنگ^{۱۷} نماید. در این حال کلیه بخش‌هایی که بدین طریق مطالعه و پررنگ می‌شود، توسط کواستیا، ذیل عنوان تحقیق/پروژه در دست انجام، برای مراجعات بعدی کاربر ذخیره می‌گردد، به طوری که کاربر در صورت مراجعه مجدد به تحقیق خود می‌تواند دریابد، به طور مثال یادداشت(هایی) که در حاشیه کتب مورد مطالعه خود نوشته مربوط به کدام کتاب و کدام صفحه از آن کتاب بوده است و به این ترتیب، می‌تواند، در صورت استفاده از آن یادداشت در تدوین متن نوشته خود، ماخذ آن را ذیل نوشته خود درج نماید. بخشی که این اطلاعات در آنجا ذخیره می‌گردد، اصطلاحاً فضای کار^{۱۸} نام گذاری شده که جلوتر به آن اشاره خواهد شد.

چنانچه کاربر بخواهد به قسمتی از متن ارجاع دهد یا منبعی را به عنوان ماخذ در ذیل نوشته تحقیقی خود ذکر نماید، کافی است بخش موردنظر خود را در متنی که مورد مطالعه قرار می‌دهد، پررنگ و سپس گزینه quote/cite را انتخاب کند. پس از این مرحله، کواستیا، پنجره جدیدی با عنوان Create Citation خواهد گشود که کاربر می‌تواند سبک استاندارد

The screenshot shows the Questia website interface. The search results for "LANDLORD AND PEASANT IN PERSIA" are displayed. The main title is "LANDLORD AND PEASANT IN PERSIA" by Ann K. S. Lamton. The book is published by Oxford University Press. The interface includes a navigation menu with options like Home, Search, Read, Work, and Help. There is a sidebar with a table of contents and a main content area with the book's title and author information.

The screenshot shows the Questia website search interface. The search bar contains the word "persia". Below the search bar, there are options for "Advanced Search" and "Search in:" with checkboxes for Books, Journals, Magazines, Newspaper, Encyclopedia, and Research Topics. The interface includes a navigation menu with options like Home, Search, Read, Work, and Help. There is a sidebar with a table of contents and a main content area with the search results.

۱۱

"Add note" در حاشیه متن، یادداشت بگذارند. کواستیا، جایی را که کاربر یادداشت گذاشته با یک ستاره به رنگ نارنجی مشخص می کند تا به این ترتیب، کاربر بتواند در حین مراجعه به متن مورد مطالعه، به یادداشت های خود دسترسی داشته باشد و در صورت نیاز، از آنها در تکمیل و نگارش متن تحقیقی خود استفاده نماید. چنانچه کاربران در حین مطالعه متن به کلمه ای ناآشنا برخورد نمایند و نیازمند

کتابشناسی (مآخذ انتهایی نوشته) خود و نیز نوع آن را شامل: ارجاع درون پرانتز^۲ و یا ارجاع در پانویس/پی نوشت^۱ انتخاب نماید. از جمله دیگر امکاناتی که پیشتر به آن اشاره شد، این است که کاربر در حین مطالعه متن می تواند در حاشیه متن یادداشت بگذارد و به طور مثال به خود یادآور شود که مثلاً فلان قسمت از متن می تواند در فلان فصل نوشته مورد استفاده قرار گیرد. به این منظور، کاربران می توانند با انتخاب گزینه:

The screenshot shows the Questia website interface in a Microsoft Internet Explorer browser. The address bar shows "http://www.questia.com/SM.qst". The page features the Questia logo and navigation tabs for HOME, SEARCH, READ, WORK, and HELP. A search bar contains the text "persia" and shows "8199 total results". A summary table lists search results: Books (7330), Journal Articles (334), Magazine Articles (214), Newspaper Articles (57), and Encyclopedia Articles (264). Below this, there are sections for "RESEARCH TOPICS" and "BOOKS 7330 RESULTS". The first search result is "The Strangling of Persia: A Story of the European Diplomacy and Oriental Intrigue That Resulted in the Denationalization of Twelve Million Mohammedans, a Personal Narrative" by W. Morgan Shuster, published in 1912.

The screenshot shows the Questia website interface displaying the full text of Chapter XIX, "THE PAYMENT OF LOCAL OFFICIALS". The browser address bar shows "http://www.questia.com/PM.qst". The page includes a navigation menu with options like Projects, Bookshelf, Bookmark, Highlight, Add Note, Quote/Cite, Bibliography, Print, and Reference. On the left, there is a "Table of Contents" section with a list of chapters from I to IV. The main content area displays the text of Chapter XIX, which discusses the recuperative power of agriculture and rural life in early medieval times. At the bottom, there is a page navigation bar showing "Page 337 of 462" and "GO" buttons for "Previous Page" and "Next Page".

دانستن معنی لغوی یا اصطلاحی آن باشند کافی است کلمه موردنظر را پررنگ نماید، سپس با انتخاب گزینه "Reference" در بالای صفحه، به جستجوی معنا یا معانی آن در فرهنگ لغت، اصطلاحنامه^{۲۲} و یا دایره‌المعارفی که در این بخش در دسترس قرار دارد، پردازد.

بخش فضای کار^{۲۳}:

از جمله دیگر امکانات مهمی که کواستیا در اختیار کاربران قرار داده، فضای کار است. فضای کار در واقع یک فضای بایگانی مجازی است. فضای کار به کاربران امکان می‌دهد تحقیق/پروژه خود را در آن فضا تعریف، سازماندهی و تدوین نمایند. به عبارتی، سوابق کلیه کتب و یا مقالاتی که کاربر مورد مطالعه قرار می‌دهد، به منظور مراجعه مجدد، در این بخش ذیل نام تحقیق نگهداری می‌شود.^{۲۴} کاربر با ورود به این فضا ابتدا می‌بایست عنوان تحقیق/پروژه خود مشخص

نماید. برای این کار کافی است گزینه "Default Projects" را انتخاب و سپس در کادر مربوطه عنوان موردنظر خود، مثلاً "Ancient Persia" و یا "Victim's Rights" و یا "Ottoman Empire" و ... را ثبت نماید. از این پس کلیه منابع مورد مطالعه در موضوعات فرضی فوق، اعم از یادداشت‌ها، منابع مورد مطالعه، و ... به عنوان سوابق تحقیق ذیل نام همان تحقیق ذخیره خواهد شد. برای مراجعه مجدد به تحقیق و سابقه آن کافی است کاربر گزینه "Workspace" را انتخاب نماید.^{۲۵}

نکته آخر آن که، الحاق و انضمام مجموعه منابع کتابخانه کواستیا که به صورت تمام متن در دسترس دانشجویان محققان و علاقمندان قرار دارد، بخصوص با توجه به هزینه پایین اشتراک و امتیازات برشمرده فوق، می‌تواند در تکمیل مجموعه منابع سایر کتابخانه‌ها، بخصوص آن دسته از کتابخانه‌هایی که در حوزه‌های مختلف علوم انسانی به مجموعه‌سازی و فراهم‌آوری منابع می‌پردازند، کمکی قابل توجه به شمار آید.

۱. این کتابخانه توسط شرکت "Questia Media America, Inc" در سال ۲۰۰۱ میلادی ایجاد شده است.

2. Full Text

3. Download

۴. از آن جا که در این کتابخانه برخلاف کتابخانه‌های سنتی، کتب امانت داده نمی‌شود، به همین دلیل کاربران پیوسته به کتب موردنظر دسترسی دارند.

۵. طی تحقیقی که اخیراً در مورد میزان رضایت کاربران بعمل آمده است ۷۷ درصد از افرادی که از منابع این کتابخانه استفاده می‌کنند از کمیت و کیفیت خدماتی که در ازای پرداخت هزینه اشتراک دریافت نموده‌اند ابراز رضایت نموده و استفاده از کتابخانه کواستیا را مقرون به صرفه اقتصادی و زمانی می‌دانند.

۶. نام برخی از این ناشران را به عنوان نمونه آورده‌ام:

Academic Press, American School of Oriental Research, American Society of International Law, British Library, Curzon Press, Columbia University Press, Jewish Publication Society, Middle East Policy Council, Modern Humanities Research Association, Oxford University Press, Palgrave Publishers, Princeton University Press, Rowman & Littlefield Publishing, University of Chicago Press?

ضمن آنکه کتابخانه کواستیا به منظور در دسترس قرار دادن کتب چاپی که پس از خرید به شکل دیجیتالی در دسترس قرار می‌گیرند، هزینه‌ای را نیز به ناشران پرداخت می‌کند.

7. Cut and Paste

۸. علاقمندان قبلاً می‌بایست برای استفاده از این کتابخانه هزینه اشتراک ذیل را بنا به انتخاب خود پرداخت کرده باشند: هزینه اشتراک یک ماه: ۱۹۶/۹۵ دلار؛ هزینه اشتراک سه ماهه: ۴۴/۹۵ دلار؛ هزینه اشتراک سالانه ۱۱۹/۹۵ دلار.

9. Homepage

11. Text box

۱۲. یادآور می‌شود کاربران در صفحه اصلی این کتابخانه می‌توانند قبل از اقدام به انجام جستجو، ابتدا به بخشی که در آن چندین هزار موضوع تحقیق پیشنهاد شده مراجعه کنند و نقطه شروع تحقیق خود را از این بخش آغاز نمایند. این بخش یا عبارت "This Week's Popular Topics" مشخص شده است. موضوعات این بخش توسط کتابداران انتخاب شده است. برخی را به عنوان نمونه آورده‌ام:

Ancient Persia, Presian Gulf War, Academic Freedom, Afghan History, Art History, Arab Christians, Arabic Literature, Art History, Asian Philosophy, Archaeology, Democracy and Islam, European History, Iran-Contra Affair, Iran-Iraq War, Iranian History, Iranian Reform Movement, Iranian Revolution, Library Science, Library History, Middle East History, Orientalism, Ottoman Empire, Russian Literature, Social Justice, Sufism, Salman Rushdie, Sanskrit Literature, Taliban, T. S. Eliot, US Constitution, U.S. Civil War, Victim's Rights, William Shakespeare, Women in Crime, Yoga, Yalta Conference, Yasser Arafat, Zoroasterianism.

13. Library of Congress Subject Headings

۱۴. به این منظور لازم است عبارت جستجو در داخل گیومه/علامت نقل قول «...» قرار گیرد.

15. Read page

۱۶. شماره گذاری صفحات مطابق با شماره گذاری صفحات در کتاب چاپی (اصلی) است.

17. Highlight.

18. Workspace

۱۹. نظیر Chicago Manual of Style, Turabian Bibliographic Style, MLA (Modern Language Association), و ...

۲۰. Pranthetical Reference

مثلاً: (بیانی، ۱۳۸۳)

21. footnote/Endnote

22. Thesaurus

23. Workspace Page

۲۴. این فضا، فضایی است که در سرور کواستیا ایجاد می‌شود و فضای دیسک سخت کامپیوتر کاربر را اشغال نمی‌کند. برای راحتی دسترسی کاربر به این بخش (فضای کار)، گزینه workspace، همواره و در همه صفحات در دسترس کاربران قرار دارد و کاربران، بی‌واسطه می‌توانند آن را انتخاب و محتوای آن را مشاهده نمایند.

۲۵. چنانچه کاربران در خصوص استفاده از خدمات و منابع این کتابخانه به راهنمایی یا کمک نیازمند شود می‌تواند با انتخاب گزینه Help به آن بخش وارد و توضیحات لازم را مورد مطالعه قرار دهد در غیر این صورت، کاربران می‌توانند از طریق گپ اینترنتی، پست الکترونیک یا تلفن، با کواستیا ارتباط برقرار نمایند و سؤال یا مشکل خود را مطرح کنند.